

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

R. P. D. Priolo. Romana Pensionis. Lunę 15. Martii 1694.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

casu personas prædictas reputandas esse pro Examinatoribus Synodalibus legitime deputatis, ex quo tunc ista electio facta per Synodum non respiciat personas incertas de incertis, & cum omnimoda incertitudine qualitatum à Concilio requisitarum, sed personas incertas de certis cum certitudine, & concludente qualitates scientiæ, & idoneitatis requisitas ab eodem Concilio, ut in Vicario Generali pro tempore, & in Superioribus Conventuum Magistris, seu Lectoribus Sac. Theologiæ, qui aliquando eam legerint valde esse deputatos defendunt Gavant. *in prax. Synod. Diocesan. par. 1. cap. 31. de Examinatoribus §. 5. versic. fortasse valeret, & par. 4. cap. 9. num. 16. in fin. Tancred. de Religion. tract. 2. lib. 4. disp. 8. quest. 12. Diana oper. moral. tom. 3. tract. 3. resol. 96. per totum, & in Summa verb. Examinare, Vilalobos in Summ. Theolog. & mor. tract. 8. post difficultat. 5. de Examinatorib. Synodalibus num. 3. med. Urtad. resol. mor. tract. 12. resol. 5. num. 65. de Examinatorib. Synodalib.*

4. Quæ omnia DD. non necessaria examinanda in præsentis casu censuerunt, cum pro substinenda gratia Celestini, qui exposuit se esse examinatum ab Examinatoribus Synodalibus sufficiat, quod ad talem expressionem devenerit absque dolo, & fraude, & cum probabili credulitate, & communi opinione reputante eos, qui illum examinerunt esse Examinatores Synodales comprobata, nedum ex generali observantia plurium Diocesium; verum etiam particulari hujus Diocesis, quibus concurrentibus, & juncta clausula sive *Premisso*, sive *alio quovis &c.* substinetur gratia Celestini, quamvis dubitaretur de validitate Concursus, cum per hanc clausulam censeatur Papam providere voluisse, etiam in casu nullitatis Concursus, cum per illa comprehendat quemlibet alium vacandi modum ultra expressum, excluso tamen dolo, & data justa credulitate, & communi reputatione, ut dictum est, quæ facit Jus leg. *Barbarius ff. de Offic. Pretor. ut in similibus tenet Parisius de Resignat. lib. 8. quæst. 7. num. 137. Genuen. in prax. cap. 109. §. Declaratur quinto, Lotter. de re Beneficiaria*

lib. 3. quest. 8. num. 68. cum seqq. Faber. in eodem lib. 5. tit. 2. definit. 4. Rota decis. 5. in fine de Prebend. coram Cassadoro, & in Pampilonen. Parochialis 29. Aprilis 1591. relat. per Guarz. de Benefic. par. 9. cap. 2. num. 87. in fine, & in Hipporifien. Canon. catus, & Preben. 22. Octobr. 1584. coram Orano, & conferunt deducta in Eugubina Canon. catus 10. Martii 1690. cor. Reverend. Hispaniarum Nuncio.

5. Absque eo quod opponi valeat, quod ut operetur clausula, sive præmissio, sive alio quovis modo necesse sit, narrativam, in qua cadit controversia, verificare factem de facto ex deductis in *decis. 732. num. 4. ad 6. coram Ubaldo, & decis. 561. num. 34. coram Bichio*, quia pro parte Celestini justificantur, eos, qui ipsum examinerunt in concursu, fuisse de facto deputatos Examinatores in Synodo, & uti Examinatores Synodales publice haberi quod sufficit pro verificanda narrativa de facto *dict. decis. 732. num. 6. coram Ubaldo, & dict. decis. 561. num. 30. coram Bichio*, an autem deputatio istorum sit ritè, & legitime facta dependet a Jure, quod nihil habet agere cum justificatione narrative de facto, & casus *decis. 732. coram Ubaldo*, est longè diversus à præsentis, dum ibi non omnes Examinatores, qui intervenerunt examini fuerunt deputati in Synodo, sed aliqui electi per Ordinarium extra Synodum, in quibus etiam terminis loquitur *decis. 561. coram Bichio, & decis. 476. coram Buratto*, neque de facto poterat verificari narrativa, quod Examen esset celebratum per Examinatores Synodales deputatos in Synodo.

Et ita utraque &c.

R. P. D. P R I O L O .

Romana Pensionis.
Lunè 15. Martii 1694.

A R G U M E N T U M .

Congrua scutorum centum à Concilio Tridentin. Rectoribus Parochialium reservata, intelligitur de moneta illius regio.

regionis in qua Ecclesia Parochialis existit. Decreta Sacræ Congreg. Concilii habent vim legis Conciliaris.

S U M M A R I U M.

1. Clausula dummodo centum Ducati pro Rectore remaneant intelligitur de scutis monetæ currentis.
- Valor congruæ Parochorum determinatur secundum morem Regionis in qua Ecclesia Parochialis existit, ibi.
2. Lex particularis non subjacet dispositioni legis generalis.
3. Onus Pensionis nullum infert prejudicium Ecclesie, neque fructuum dismembrationem importat, & num. 8. Parochus, qui consensit reservationis Pensionis supponitur contentus de congrua, ibi.
4. Concilium Tridentinum determinat quantitatem congruæ, & non valorem.
5. Sacr. Congregat. Concilii explicando sensum Concilii promulgat Decreta per modum legis, & comprehendit omnes alios casus, qui sub eadem ratione continentur.
6. Declarationes Sac. Congregat. Concilii, habent vim Decreti Concilii. Reservatio congruæ in scutis centum semper intelligitur de moneta currenti, quoties non fuerit addita illa particula auri, vel similitum, ibi.
7. Congrua assignata pro Ecclesia differt à congrua debita Rectore.
8. Expense pro oneribus, & servitio Parochis taxantur in sc. 30.
10. Sententia à qua non fuit reclamatum facit statum quoad omnes, donec sublata non remaneat.

D E C I S I O X X X.

Quæ divisim pro faciliore causæ resolutione prius examinata fuerunt, hodiè infimul unita proposui, & quoad congruam Domini steterunt in decisio comam me sub die 10. Aprilis 1693. circa verò onera censuerunt illa esse detrahenda pro Summa in Sententia R. P. D. Vicegerentis specificata.

1. Resolutum quippe fuit congruam reservatam Parocho in impositione pensionis ex solita clausula — *Dummodo* 100. Ducati pro Rectore remaneant intelligendam esse de scutis monetæ currentis, & non in auro juxta generalem dispositionem Sac. Conc. Trid. *sess. 24. cap. 13. de reform.* in qua sancitum fuit, quod Parochiales Ecclesiæ, quarum redditus summam ducatorum 100. non excedunt secundum Communem valorem nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum graventur; arguendo proinde à contrario sensu illas Ecclesias gravari posse, quæ talem summam excedunt, idemque etiam desumptum fuit ex particulari declaratione Sac. Congregationis Concilii, volente, quod hîc in Urbe illa scut. 100. reservata à Concilio pro congrua Parochorum intelligi debeant de scutis monetæ Juliorum ducem pro quolibet scuto. Cumque ex his duobus principiis habeamus certam quantitatem, & determinatum valorem, satis provisum videtur non minus Parochis, quam Pensionariis, neque illis ulla remanet reclamandi facultas, etiamsi in totum id, quod excedit summam præscriptam proprias Ecclesias gravatas reperiant; Ideoque in sequelam istorum decretorum apud Doctores Communis invaluit opinio valorem congruæ determinandum esse secundum morem illius regionis in qua Ecclesia Parochialis existit; Nam cum talis Congrua reservata sit pro sustentatione Parochi à loco desumenda est; in quo necessaria sunt comparanda, ut præter auctoritates in alia decisione allegatas advertunt Gom. *in regul. de valor. exprimen. fol. mibi 464. vers. nam Romæ*, Lotter. *de re benefic. lib. 1. quest. 11. num. 27.* Pirr. Corrad. *in praxi benefic. lib. 5. cap. 1. n. 35.* & Rota *cor. Greg. decis. 507. num. 6.*

2. A tali determinatione Scribentes pro Parocho in præsentî disputatione illam tantum eximere prætendebant vigore Brevis *san. mem. Paul. V.* ex quo in unionè duarum Ecclesiarum facta huic Ecclesiæ eidem assignata reperiantur scuta in auro, idèdque tanquam quædam lex particularis subjecta non remaneant sub dispositione legis generalis.

3. Nam etiam in præcedenti dictum

Ee 2 fue-

fuerat, quod hic non agitur de minuendis redditibus Ecclesiæ, sed tantum cedit in altercatione, an, & quæ Congrua remanere debeat pro Parocho. Quapropter in casu isto nulla est habenda ratio de dicto Breve sicut neque de illo ulla fuit facta mentio in Impositione pensionis, quia nullum Ecclesiæ inferebatur præjudicium, cum onus pensionis temporale sit, & nullam dismembrationem importet redditum Ecclesiæ assignatorum, sed tantum agitur de majori, vel minori utilitate Parocho, cui satis consultum est eum reservatione Congruæ Conciliaris, & maxime quando Parochus consensit propriam Ecclesiam gravari, vel de illa ita gravata providere voluit, quia supponitur contentus de tali stipendio pro illius servitio.

4. Ulterius opponebatur, quod cum Concilium determinet tantum quantitatem, & non valorem, & decretum Sac. Congregationis sit valde posterius reservationis hujus pensionis, quando etiam tale decretum habendum esset pro lege, quod exadverso impugnabatur, & prætendebatur emanatum solum in eo casu, & cum illis circumstantiis. Ideoque ad omnes non esse referibile, dicendum sit Pontificem neque potuisse excogitare de tali limitatione superventa, sed potius voluisse uniformare cum Breve *Pauli V.* vel saltem noluisse præjudicare Parocho ex Jure, quod illi competebat ex propria Ecclesia exigendo Congruam in scutis centum auri.

5. Non potest enim dubitari, quod tale decretum Sac. Congregationis non sit generale; & afficiat omnes Parochos Urbis non habentes aliquam particularem clausulam in suis provisionibus, quia Sac. Congregatio illud pronuntiavit per modum legis compræhendendo omnes Parochos, dum non reflectendo ad casum particularem, de quo tunc agebatur, sed explicando sensum ipsius dispositionis Conciliaris voluit, quod illa *verba ducati 100. de quibus in cap. 13. sess. 24. de reform. in Urbe intelligi deberent de scutis 100. monetæ Romanæ, & ad ratione Juliorum decem pro scuto summ. Parochi num. 4.* Talis autem est vis legum, quæ licet unum casum determinent quando tamen generalibus verbis concepta sunt, etiam omnes

alios casus compræhendunt, qui sub eadem ratione continentur: cum ista sit anima legis, & non casus propter quem orta est per Text. in leg. *his solis Cod. de revocat. donat. & leg. illud Cod. de sacrosanct. Eccl. Bald. conf. 433. num. 6. lib. 3. Paris. conf. 23. num. 25. cum seqq. lib. 3. Gonzal. ad regul. Cancellar. §. 7. prog. num. 104. cum seqq. & Rot. cor. Carillo dec. 51. num. 15.*

6. Cum autem tale decretum nihil aliud faciat, quam declarare quomodo intelligenda sit Congrua per Concilium assignata, ut præferunt verba decreti superius adnotata: idem est, ac si usque ab initio Partes in eodem Concilio illam declarassent adnotata per Sarnen. *super Regulis de jur. quest. non tollen. quest. 13. num. 6. cum seqq. Rot. cor. Caputaquen dec. 27. n. 1. & seq. par. 3. & in puncto Fagnan. in cap. quoniam num. 42. & seqq. de confit.* Dunque Summus Pontifex in positione reservaverit tantum scuta 100. pro Rectore, dicendum est se uniformasse cum dispositione Juris Conciliaris maxime quando talis stylus Dataris, quod scilicet si in reservatione Congruæ non fuerunt addita illa particula *auro, vel similibus*, semper dicta scuta 100. intelligitur de moneta currenti, ut satis justificatum fuit in alia præcedenti decisione.

7. Nec dici potest, quod Congrua assignata pro Ecclesia eadem esse debeat etiam pro Parocho, quia si regulariter Congrua est portio debita ex fructibus Ecclesiæ pro sustentatione rectoris, non solum est quid diversum à redditibus Ecclesiæ, sed etiam minus importare debet, cum sit tantum portio, ideoque clarè convincitur, quod non debet esse uniformis, tam Congrua Ecclesiæ, quam Parochi.

8. Neque destruit horum observantiam in allegata decisione jam comprobata, ex quo Magnus Perneus controversiæ pensionis impositor statim reclamavit, alii non remanebant scuta 100. in auro, quia dicta reclamatio non fuit facta contra Pensionarium, sed adversus Ecclesiam SS. Laurentii & Damasi, attenda diminutione reportata in Congrua Ecclesiæ assignata, & eum hac Instantia bene conciliantur omnia superius deducta, nam pro Congrua Ecclesiæ, attendendum est Breve

Breve *Pauli Quinti*, neque illa potest minui, nisi facta de tali indulto speciali mentione, & Jure merito reclamavit Perneus, sed non inde inferri potest nullitas Pensionis, quia hujus impositio importat majorem, vel minorem utilitatem Rectoris non autem Ecclesiæ, & sic independenter à dicto Breve *Pauli Quinti*, sed juxtà decretum Concilii, & declarationem Congregationis venit examinari.

9. Quo vero ad onera detrahenda plura hinc inde deducebantur: Prætendebatur enim à defensoribus Parochi pro Vicecurato esse detrahenda scuta 50. jam specialiter assignata in Breve *Clementis VIII.* nec non pro aliis expensis alia scuta 147. in totum ascendenda unà cum mercede Vicecurati usque ad summam scut. 197. ulterius à tali onere pensionis præservanda esse nonnulla legata pia. E converso autem objiciebatur pro dd. expensis non esse assignanda nisi scuta 30. prout pluries in similibus causis decreverat Sac. Rota, ut videre est apud *Burrat. 418. num. 7. cum sequentibus*, & *cor. Merlin. dec. 808. n. 10.* & novissimè in *Romana pensionis 3. Julii 1685. §. Hæc igitur summa cor. Reverendissimo Mediolanen. & legata pia uti relicta Ecclesiæ esse obnoxia eidem oneri pensionis.*

10. Verum Domini inopportuna existimarunt ea omnia, quæ adducebantur hinc inde cum adfuit sententia Vicegerentis inter Auctores collitigantium prolata, in qua examinatis oneribus in scutis 40. auri, quàm etiam legatis piis in eorum institutione, & his quoque calculatis in scutis 30. similibus, his provisum fuit. Cumque illa quoad præcitata onera, & legata pia non fuerint in Rota impugnata à Perneo appellante, sed tantum reclamaverit super assignatione Congruæ in centum scutis auri, dictum est, quod adhuc subsistit, & facit statum contra omnes, donec contrariis remediis sublata non remaneat, per *Text. in l. Ingenium. ff. de stat. homin. cum aliis notatis per Ancharan. consil. 336. nu. 1. Covaruv. pract. qu. cap. 13. n. 5. vers. primum etenim. Surd. dec. 289. nu. 17. & Rota in rec. dec. 213. n. 13. & dec. 245. n. 26. p. 9. et dec. 321. n. 4. p. 10.*

Et ita utraque &c.

Monacelli Form. Pars II.

R. P. D. P I O.

Lunen. Sarzanen. Sponsalium.

Lunæ 28. Junii 1694.

ARGUMENTUM.

Sponsalia ex quibus dicantur probata, ostenditur. Ortis diffidiis Sponsalia dirimi debent.

SUMMARIUM.

- 1 Sponsalia per mutuam utriusque partis repromissionem probari debent.
- 2 Verba di stare à quello, che il Zio, e la Madre farà, non probant Sponsalia de præsentì, neque illorum contractum.
- Promissio contrahendi Sponsalia de futuro non inducit obligationem in eundem, ibi.
- Promissio Sponsalium de præsentì, non prodest cessante alterius contrahentis repromissione simultanea, ibi.
- 3 Visitationes, & conversationes non probant Sponsalium ratificationem.
- 4 Si Sponsus dicat Sponsæ, ut cui vult nubat, ad illius favorem obligatio remissa censetur.
- 5 Si inter Sponsos oriantur contumeliæ, & diffidia Sponsalia non debent exequi, sed conceditur libertas, ut cum aliis contrahere valeant.

DECISIO XXXI.

1 **M** Archinus Nicodemus prætendens priùs legitimè contraxisse Sponsalia cum Margarita Pasquinella, ut impedimento esset matrimonio contrahendo inter dictam Margaritam, & Marcum Lombardinum, Judicium instruxit coram Ordinario loci, cui sententiam super nullitate oppositionis proferre placuit, quæ postea in Curia à R. P. D. Severolo confirmata fuit, unde delata ad nostrum Tribunal causa appellationis, eaque mihi, subscripsi dubium: *An constet de nullitate Sponsalium, itaut liceat Margaritæ nubere cunicumque maluerit,*

E e 3 quod